

Echte of neppatiënten in het medisch onderwijs?

Maastrichtse onderzoekers wilden weten of geneeskunde studenten meer zouden leren van een consult met een echte patiënt dan van een consult met een simulatiepatiënt. Zij lieten 163 eerstejaars medisch studenten meedoen die tijdens hun opleiding al minimaal 1 contact met een simulatiepatiënt achter de rug hadden. De studenten waren ervan op de hoogte of ze een echte of simulatiepatiënt zagen. Alle consulten betroffen een patiënt met astma. De werving van echte patiënten ging via huisartsenpraktijken en de patiënten waren niet onder behandeling van een longarts. Het gemiddeld aantal consulten per echte

patiënt was 6 en per simulatiepatiënt 20. Zowel de studenten als de professionele observanten vonden dat de studenten communicatievaardigheden beter konden oefenen met simulatiepatiënten; deze patiënten gaven ook effectiever feedback. Wellicht was de voorbereiding van de echte patiënten op het contact als niet voldoende; soms hadden zij geen hulpvraag. De authenticiteit van de echte patiënten werd echter hoog gewaardeerd en zij maakten meer indruk op de studenten. De nadruk lag bij deze contacten meer op de somatische kant van het gepresenteerde probleem. Studenten hadden zich ook beter voorbereid op een

contact met een echte patiënt. Conclusie van het onderzoek was dat contacten met echte en simulatiepatiënten zeer werden gewaardeerd, maar een verschillend doel dienen. De studenten vinden dat contacten met echte patiënten later in het curriculum moeten plaatsvinden, als zij vaardiger zijn in hun communicatie doordat ze hebben kunnen oefenen met simulatiepatiënten.

Henk van Weert

Bokken L, et al. *Instructiveness of real patients and simulated patients in undergraduate medical education: a randomized experiment.* Acad Med 2010;85:148-54.

Een richtlijn heeft niet altijd gelijk

NHG-Standaarden schijnen in 80% te worden gevolgd. Niemand weet eigenlijk of dat veel of weinig is en wat een correct percentage zou zijn. De politiek breekt daarover al langer het hoofd en het antwoord lijkt niet in zicht, als er al een antwoord zou bestaan.

Bij een systeem dat uitgaat van 'pay-for-performance' kunnen artsen in de verleiding komen om uitzonderingen te verzinnen om op die manier te voldoen aan een vooraf bepaalde uitkomst (*gaming*). In een groot ziekenhuis in de VS deed men een poging om te beoordelen of artsen wel terecht een medische uitzondering op het beleid van de geldende richtlijn opgaven. De richtlijnen werden gevolgd bij 53,3%

tot 90,2% van de aanbevelingen. Gedurende 7 maanden beoordeelde een commissie alle 650 medische uitzonderingen die werden gemeld door 87 verschillende artsen. Het ging daarbij om vrij algemene richtlijnen over diabetes mellitus, hart- en vaatziekten en preventie, ook toepasbaar in de huisartsenpraktijk. Bijna 94% van de uitzonderingen bleek terecht en 3% onterecht; nog eens 3% was onduidelijk.

De artsen kregen bericht van een onterechte of onduidelijke uitzondering. Zij pasten daarop hun beleid aan in 10 van de 31 gevallen. De beoordelingscommissie besteedde achteraf meer dan 5 uur aan zo'n beleidswijziging. Daarbij ging het niet om wereldschokkende zaken: een niet afdoen-

de gecontroleerde diabetespatiënt die geen verhoogde glucose meer had na aanpassing van zijn leefstijl of het niet voorschrijven van een statine aan een patiënt in verband met stabiele levercirrhose. Kortom: als dokters zich beriepen op een medische uitzondering dan was dat bijna altijd terecht. Er was geen sprake van fraude en de kosten voor correctie van een uitzondering waren erg hoog. De professionals deden dus gewoon hun werk, zoals we ook konden verwachten. Mooi dat we dat weten.

Henk van Weert

Persell SD, et al. *Frequency of inappropriate medical exceptions to quality measures.* Ann Intern Med 2010;152:225-31.

Wetenschapsdag

Op 18 juni 2010 presenteren onderzoekers de resultaten van hun inspanningen op de jaarlijkse NHG-Wetenschapsdag, dit keer in de VU te Amsterdam. Voor wie wil weten wat er gaande is in huisartsgeneeskundig Nederland is dat een uitgelezen gelegenheid zich op de hoogte te stellen van het lopende wetenschapspe-

lijk onderzoek. En het gaat goed met het onderzoek, te oordelen naar het aantal jonge en enthousiaste collega's dat op deze dag actief is. Voor degenen die er niet bij kunnen zijn presenteert H&W alle samenvattingen van de voordrachten op www.henw.org.

Henk van Weert

De berichten, commentaren en reacties in het Journal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van het vak. Bijdragen van lezers zijn van harte welkom (redactie@nhg.org).